

Het Fluitboek

Willem TONNAER

V O O R W O O R D

Ondanks het feit dat er reeds een aantal beginmethodes bestaat voor de dwarsfluit heb ik er nog een aan toegevoegd met de bedoeling een fluitboek te schrijven dat geschikt is voor zowel de jonge leerling als de wat "oudere" student die nog geen noot muziek kent en toch fluit wil leren spelen, want het boek is zodanig samengesteld dat het alles opbouwt van niets tot een goed afgeronde en stevige basis.

De tekst en uitleg over b.v. ademtechniek, houding en andere zaken is kort gehouden omdat het aandeel van de leraar in de les zeer belangrijk en geen enkele leerling hetzelfde is. Bovendien is dit geen boek voor zelfstudie.

Het legt vooral de nadruk op de ontwikkeling van de ademtechniek, het ritme en het samenspel: duo's, trio's en klavierbegeleiding, (keyboard), waardoor ook de aandacht gevestigd wordt op het zuiver spelen en tevens het sociale element bevorderd wordt.

Voor muzikale afwisseling is gezorgd door aantrekkelijke stukjes van bekende en minder bekende componisten toe te voegen, alsmede volkswijsjes uit verschillende landen.

De oefeningen en melodieën waar geen naam bij vermeld staat zijn van mijn hand. Bij veel volkswijsjes staat vaak de vermelding "trad.", dit betekent: traditonueel, de herkomst is dan niet altijd duidelijk en de componist is onbekend. De aanduiding "(bew. w.t.)" vindt men bij stukjes van andere toondichters maar die door mij aangepast zijn ten behoeve van dit fluitboek.

De gemiddelde leerling heeft ongeveer 18 maanden nodig om het boek met goed gevolg door te spelen en te oefenen en kan zonder moeite verder gaan met bijvoorbeeld Etudes mignonnes van Gariboldi, Sonatine voor fluit en piano van Jardanyi, Sonates in G en in d van Finger enz.

Voor de verdere ontwikkeling van de techniek kan men dan vervolgen met mijn boekje "Ladder op, ladder af, akkoord?" en het boekje "Goed gestemd?" ook van mijn hand. Het eerste bevordert de vingertechniek en het gevoel voor de tonaliteit, het tweede gaat verder met het ontwikkelen van de aanblaastechniek, ademtechniek en het verfijnen van het gehoor.

Nieuwsgierig geworden? Kijk dan verder.

W. Tonnaer

T O E L I C H T I N G

Op deze bladzijde staat nuttige informatie over hoe je dit boek het beste kunt gebruiken.

Iedere eerste bladzijde van elk hoofdstuk geeft uitleg over datgene wat er in dit hoofdstuk nieuw is zodat er tussen de oefenstukjes en de melodieën zo weinig mogelijk tekst komt te staan. Dit ter bevordering van de overzichtelijkheid. Ook kun je de tot dan toe gebruikte noten zien - wat handig is als je andere liedjes zoekt die niet in dit boek staan - en het nieuwe ritme. Op de tweede bladzijde zie je eerst een balk met lange noten. Houd deze noten ook lang aan, adem na iedere noot rustig in en luister hoe ze klinken. Hierna volgen meestal enkele oefeningen voor de vingertechniek om de nieuwe grepen te beheersen. Daarna komen vaak de ritmieoefeningen aan bod, al of niet in duetvorm. Na dit "zakelijke" gedeelte krijgen we oefeningen en melodietjes die meer muzikaliteit vragen om tenslotte het hoofdstuk op een zeer kunstzinnige en creatieve wijze te besluiten met leuke volkswijsjes en werkjes van beroemde componisten.

Het is lang niet altijd nodig om in een hoofdstuk de volgorde van de nummers aan te houden of eerst alle stukken te spelen en dan pas met het volgende hoofdstuk te beginnen. Maak het speels en gebruik je vindingrijkheid. Zo leer je het beste. Wissel het "zakelijke" steeds af met leuke liedjes.

Vanaf hoofdstuk 8 krijgen we regelmatig toonladder- en gebroken-drieklankoefeningen, niet in de volgorde van de kwintencirkel want dat staat de omvang niet toe. Ze kunnen ook twee- en driestemmig gespeeld worden tot lering en vermaak. Leer ze uit het hoofd! Je moet ze kunnen dromen!!!

Tot en met hoofdstuk 17 gaat alles tamelijk regelmatig vooruit, maar vanaf les 18 wordt alles veel moeilijker. De grepen in de laagte vergen veel geduld (de vingers moeten zich aanpassen) en in het 3e octaaf krijgt men moeilijke grepen. Tegelijkertijd wordt het ritme ingewikkelder en de voordrachtstukjes worden steeds langer. Voor een kind vergt dit veel van het uithoudingsvermogen en men moet oppassen dat de houding en de ademtechniek hier niet onder gaan lijden want dan komen er onder andere ook embouchureproblemen. Het beste is om vanaf hier langzaam maar zeker door te werken, te herhalen weer vooruit te gaan en weer te herhalen. Maar met hoofdstuk 18 is ook het moment gekomen om eens nieuwe, gemakkelijke en aantrekkelijke muziekstukjes uit te zoeken.

De omvang en het ritme dat we tot nu toe geleerd hebben laten het toe om eens uitstapjes naar andere fluitmuziek te maken met als rode draad de laatste hoofdstukken van Het Fluitboek.

Veel plezier en veel succes!!!

Zorg er voor dat je bij het zitten met de voeten aan de grond komt. Dit is belangrijk voor het evenwicht en je hebt dan steun. Als je klein bent kun je het beste een krukje nemen. Dat is meestal lager dan een stoel, of je maakt gebruik van een voetenbankje. Zet de voeten uit elkaar voor het verkrijgen van een goed evenwicht. Met de voeten bij elkaar sta of zit je wankel. Probeer het maar allebei uit, dan voel je het verschil, vooral in de onderrug.

afb. 8

afb. 9

afb. 10

In vergelijking met de bespeler van een klarinet, hobo of blokfluit heeft de fluitist een afwijkende houding. De anderen spelen recht voor zich uit. Wij niet !!! Bij het zitten niet en bij het staan ook niet. Dit is vooral goed te zien op afbeelding 9 en 10. Hier kun je zien dat de linkervoet van het mannetje Stan recht naar het midden van de lessenaar wijst en de rechervoet schuin naar achter, zodat het lichaam een kleine slag naar rechts draait. Het hoofd is wat naar links gedraaid en wijst in dezelfde richting als de linkervoet. Dit om het verdraaien van de wervelkolom tijdens het spelen te vermijden.

Als je nu de fluit zou afzetten en net deed alsof het een blokfluit was, zonder de stand van de voeten te veranderen, dan bemerk je dat je recht voor je uit speelt, dat de wervelkolom in dezelfde stand gebleven is en de lessenaar nu links van je staat waar hij al stond. Zorg ervoor dat je tijdens het spelen beweegt om niet te verstarren. Diegene die verkrampd kan wel muzikaal zijn, maar is niet in staat zo muzikaal te spelen.

1

2

3

4

5 Andante

p

6 Moderato → Allegro

mf

(6-6, 6-16)

Rigaudon

14 Vivace

Fischer

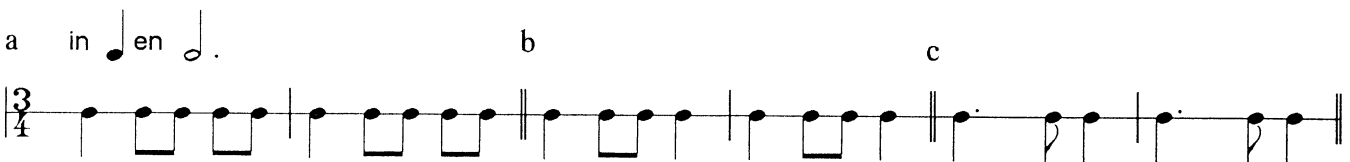
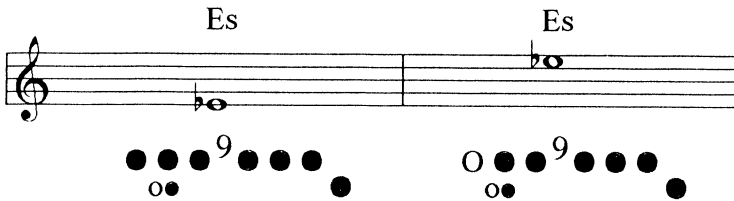
Three staves of music for the piece 'Rigaudon'. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The first measure contains a whole rest, followed by a dynamic marking of *mf*. The music consists of eighth and sixteenth notes with various articulations such as accents (*v*) and slurs. The piece concludes with a double bar line and the instruction *(bew. w.t.)*.

Bransle

15 Moderato

Gervaise

Four staves of music for the piece 'Bransle'. The first staff is a grand staff (treble and bass clefs) in a key signature of one sharp (F#) and common time (C). It begins with a dynamic marking of *mf* and includes the letters 'st' and 'ow' in the left hand. The music features a mix of eighth and sixteenth notes with accents (*v*) and slurs. The second staff includes a dynamic marking of *f*. The third staff includes dynamic markings of *p* and *mf*. The fourth staff concludes with a dynamic marking of *f* and the instruction *rallentando*, followed by a double bar line and the instruction *(bew. w.t.)*.

Nieuw: $\frac{6}{8}$ maat

Als je de 3/8ste maat goed beheerst dan heb je met de 6/8ste maat geen problemen. Het ziet er alleen wat anders uit. In een snel tempo wordt de 6/8ste maat in tweeën geteld met het hoofdaccent op de 1 (de eerste 8ste) en een nevenaccent op de 2 (de vierde 8ste). Dit is het geval met de Gigue 1 en 2 van oefening 13 maar leer ze toch maar liever eerst in een rustig tempo, indien nodig met een snelle achtste noot als teleenheid.

De nieuwe grepen Es-1 en Es-2 zijn niet moeilijk maar je moet er goed op letten dat je bij de Es-2 evenals bij de D-2 de linkerwijsvinger optilt anders is de toon iets wazig en onzuiver. Een geoefend oor hoort dit onmiddellijk.

5 Presto

(13-3)

First system of musical notation for exercise 5. It consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The upper staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the lower staff provides a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Second system of musical notation for exercise 5. It continues the two-staff format from the first system. The upper staff features a melodic line with eighth notes and a half note, ending with a fermata. The lower staff continues with eighth notes and a half note.

6 Presto

(13-4)

First system of musical notation for exercise 6. It consists of two staves in treble and bass clefs. The key signature has two flats, and the time signature is 3/4. The music starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The upper staff has a melodic line with eighth and sixteenth notes, and the lower staff has a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Second system of musical notation for exercise 6. It continues the two-staff format. The upper staff features a melodic line with eighth notes and a half note, ending with a fermata. The lower staff continues with eighth notes and a half note.

7 Presto

(13-5)

First system of musical notation for exercise 7. It consists of two staves in treble and bass clefs. The key signature has two flats, and the time signature is 3/4. The music starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The upper staff has a melodic line with eighth and sixteenth notes, and the lower staff has a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Second system of musical notation for exercise 7. It continues the two-staff format. The upper staff features a melodic line with eighth notes and a half note, ending with a fermata. The lower staff continues with eighth notes and a half note.

1

Musical staff 1: A single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a sequence of notes with various accidentals and slurs, including a trill-like figure.

b klein

2

1 2 3

Musical staff 2: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents, marked "legato - staccato".

legato - staccato

Musical staff 3: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents.

Musical staff 4: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents.

3 Allegretto

Musical staff 5: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents, marked "mf".

mf

Musical staff 6: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents, marked "p".

p

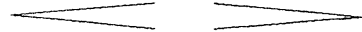
Musical staff 7: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents, marked "p".

p

Musical staff 8: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents, marked "mf".

mf

Musical staff 9: A single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). It contains a sequence of eighth notes with slurs and accents.

7 Allegro

First system of exercise 7. Treble clef, key signature of two sharps (F# and C#), common time. Bass clef, same key signature. Dynamics include piano (*p*) and accents (*v*). Slurs and hairpins are present.

Second system of exercise 7. Treble clef, key signature of two sharps, common time. Bass clef, same key signature. Dynamics include mezzo-forte (*mf*) and accents (*v*). Slurs and hairpins are present.

8 Vivace

First system of exercise 8. Treble clef, key signature of three sharps (F#, C#, G#), 2/4 time. Bass clef, same key signature. Dynamics include piano (*p*). Slurs and hairpins are present.

Second system of exercise 8. Treble clef, key signature of three sharps, 2/4 time. Bass clef, same key signature. Slurs and hairpins are present.

Third system of exercise 8. Treble clef, key signature of three sharps, 2/4 time. Bass clef, same key signature. Dynamics include mezzo-forte (*mf*). Slurs and hairpins are present.

Fourth system of exercise 8. Treble clef, key signature of three sharps, 2/4 time. Bass clef, same key signature. Dynamics include mezzo-forte (*mf*), forte (*f*), piano (*p*), and accents (*v*). Tempo markings include *rit.* and *a tempo*. Slurs and hairpins are present.

Fifth system of exercise 8. Treble clef, key signature of three sharps, 2/4 time. Bass clef, same key signature. Dynamics include fortissimo (*ff*) and accents (*v*). Tempo marking includes *riten.* Slurs and hairpins are present.